

OHUTUSJUHEND ABRASIIVLÕIKURIGA TÖÖTAMISEL Nr 21

1. ABRASIIVLÕIKURIGA TÖÖTAMISEL ESINEVAD OHUD

Töötamisel valitsevad ohud, õnnetusjuhtumid ja traumad:

- kukkumine kõrgusest (materjali ladustamisel jne.);
- kukkumine samal tasapinnal raskeid esemeid transportides ja tõstes ;
- elektrišokk, kontaktist vooluga;
- mehaanilised traumad, saaduna seadmete ja masinate pöörlevatelt osadelt või lenduvatest osakestest;
- põletusoht sädemetest.

Tegurid, mis võivad põhjustada kutsehaigusi:

- abrasiivlõikuriga töö on füüsilist pingutust nõudev, mis võib põhjustada traumasid, valusid seljas ja kätes ning muid ülekoormushaigusi;
- materjali töötlemisel eralduv tolmu kahjustab silmi, nahka eriti aga hingamisteid ja kopse, põhjustades hingamisteede kroonilisi põletikke.

2. ÜLDNÕUDED

- 2.1. Tööülesannet tohib asuda täitma alles siis, kui selleks on teada ohutud töövõtted. Ohutusnõuete rikkumine võib põhjustada õnnetuse.
- 2.2. Mitte kasutada tööriistu ega seadmeid, mille käsitlemist ei ole teile õpetatud.
- 2.3. Abrasiivtööriistaga töötamisel tuleb alati kanda kaitseprille, töökindaid, kuulmiskaitsevahendeid ja turvaelemendiga jalanõusid!
- 3.1. Juhul kui abrasiivlõikurit kasutatakse selliste tööde teostamiseks, mille käigus tekib sädemeid, mis võivad põhjustada tulekahju ohtu, käsitletakse tööprotsessi tuletööna. Tuletöö tegija peab omama kutsetunnistust või olema läbinud tuletööde tegemise koolituse ja omama tuletöötunnistust ning olema enne tuletööga alustamist tutvunud ettevõttesiseses dokumendiga „Ohutusjuhend tuletöö tegijale“.
- 2.4. Kui tolmu eraldub suurel määral, tuleb seadme tööintervalle lühendada.
- 2.5. Kasutatav lisavarustus peab alati vastama järgmistele minimaalnõuetele:
  - Kasutada tohib ainult tööstuslikke, antud tööks sobivaid lõikekettaid.
  - Arvesse tuleb võtta lõikeketta jaoks maksimaalsena lubatud läbimõõtu.
  - Kasutada ei tohi selliseid lõikekettaid, mis on seadmele ettenähtust paksemad. Lõikeketta keskmeava läbimõõt peab sobima tööriista kinnitusdetailiga ilma lõtkuta. Kasutada ei tohi mitte mingeid ülemineku- ega ahendusdetalle.
  - Tööriista või lisavarustuse tootjate poolt esitatud näitajaid ja juhiseid tuleb järgida!
- 2.6. Lõikekettaid tuleb käsitseda ettevaatlikult ja kaitsta neid löökide eest.

- 2.7. Kahjustatud, mõranenud, kulunud, mitteümmargusi ega vibreerivaid löikekettaid ei tohi kasutada.
- 2.8. Kui löikeketas on kulumispiirini (1/3 välisläbimõõdust) ära kulunud, tuleb see välja vahetada.
- 2.9. Lõikeketta vahetamisel tuleb järgida kasutusjuhendit.
- 2.10. Lõikeseadet ei tohi kasutada, kui kaitsekate pole kohale seatud. Kaitsekate tuleb alati täiesti alla keerata.
- 2.11. Iga kord pärast löikeketta vahetamist tuleb sellel lasta prooviks umbes 30 sekundit pöörelda. Jälgida, et keegi ei viibiks ohtlikus läheduses.
- 2.12. Uue löikeketta kasutamisel peab olema väga ettevaatlik. Lõikesügavuse piirik tuleb niiviisi välja reguleerida, et löikeketas ei puutuks vastu toetuspinda.

3. ENNE TÖÖ ALGUST

- 3.1. Panna selga ettenähtud tööriietus (kinnitada lahtised rõivaosad, panna peakate, kinnitada korralikult nööbid).
- 3.2. Üle vaadata töökoht, vabastada läbikäigud mittevajalikest esemetest. Kui põrand on libe (saastatud õli või muu libeda ainega), tuleb see ära puhastada.
- 3.3. Tööpaigas peab olema korras pistikupesade elektrikäsimasina vooluvõrku lülitamiseks. Vajaduse korral kasutada koos masinaga ka isoleerivaid isikukaitsevahendeid (kindad, kummisaapad, kummimatt).

4. TÖÖ AJAL

- 4.1. Töödeldav detail tuleb kindlalt kinnitada, kasutades kruustange või teisi kinnitusvahendeid. Mitte kunagi ei tohi puudutada pöörlevat löikeketast, sest see tekitab vigastuste ohu!
- 4.2. Kui lõikur koormuseta töötamisel tugevasti vibreerib, võib see viia löikeketta purunemiseni. Välja selgitada vibreerimise põhjus ja see likvideerida.
- 4.3. Lõikamist võib alustada alles pärast maksimaalse pöörlemiskiiruse saavutamist.
- 4.4. Lõikamisel tuleb kasutada ainult löikeketta lõikeserva. Lõikeketta külgpinda ei tohi kasutada lihvimiseks.
- 4.5. Ümarate või kaldpindadega detailide töötlemisel tuleb jälgida, et löikekettale ei mõjuks külgsuunaline surve.
- 4.6. Töödeldud ese võib olla väga kuum. Ettevaatust, põletusohu! Kasuta kaitsekindaid!
- 4.7. Lõikeketast tuleb hoida kuivas kohas. Lõikeketaste tugevus võib auru või niiskuse mõjul väheneda.
- 4.8. Lõikekettaga ühendatud osi tuleb käsitseda erilise ettevaatusega. Tuleb jälgida, et ei kahjustaks spindlit, äärikut ega kruvi. Nende osade kahjustused võivad põhjustada löikeketta purunemise.
- 4.9. Kasutada võib ainult kolmesoonelist pikenduskaablit.
- 4.10. **Töödeldava eseme lõikamine:**
  - Lõikamist võib alustada alles siis, kui löikeketas on saavutanud maksimaalse pöörlemiskiiruse.

- Lasta löikeketas aeglaselt alla töödeldava esemeni ja teostada löikamine kerge vajutussurvega.
- Pärast löike lõpetamist tuleb hoobkäepide lükata algasendisse.
- Kui soovitud löige on valmis, tuleb seade välja lülitada, lasta mootoril täiesti seisma jääda ja alles seejärel alustada ettevalmistusega järgmiseks löiketöötlemiseks.
- Töödeldava eseme väljavõtmine või sissepanemine löikeketta pöörlemise ajal võib põhjustada vigastusi!
- Töötada ei tohi liiga tugevat vajutussurvet rakendades, sest löikeketas kulub sel juhul kiiresti ning samuti võidakse kahjustada seadet ja töödeldavat eset.

5. PÄRAST TÖÖD

- 5.1. Lülitada välja töövahend ja ühendada see lahti vooluvõrgust.
- 5.2. Puhastada töövahend, korrastada tööpaik ja koristada ära tootmisjäägid.
- 5.3. Töö käigus täheldatud puudustest informeerida tööloigu juhti.

6. ERGONOOMIA

Tööd, mis on seotud rohke liikumisega ja lihaste venitamisega, tehakse püstiasendis. Igasuguse seisva töö juures tuleks vältida painutatud selga.

Kui inimene kummardub ettepoole või ühele küljele, siis tema jala-, selja- ja ka õlalihased on pidevalt pingul.

Kui inimene end uuesti sirgeks ajab, tunneb ta seljas valu, just nagu selg oleks kõveras olekus kangeks jäänud. On võimatu kogu aeg pingevabalt seista, kui töö kõrgus ei ole õigesti valitud. Töökõrgus on väga tähtis tegur. Kui see on ebaõigesti valitud, siis keha väsib väga kiiresti. Töökõrgus peab olema reguleeritav, et tööd saaks teha ilma selga painutamata ja õlgu õiges ja pingutamata asendis hoides.

Tööd tuleks teha käte loomuliku asendi juures, nii lähedal kehale kui võimalik.

7. NÕUDED AVARIIOLOKORRAS

- 7.1. Kui on tekkinud avarii või õnnetusjuhtum, tuleb töö viivitamatult katkestada. Igast tööõnnetusest või avariist peab töötaja või pealtnägija viivitamatult teatama tööloigu juhatajale või tööandjale.
- 7.2. Õnnetusjuhtumi puhul tuleb kannatanule anda esmaabi, vajaduse korral kutsuda kiirabi või toimetada kannatanu lähimasse tervishoiuasutusse.
- 7.3. Töötaja peab oskama anda esmaabi.
- 7.4. Elektri-trauma puhul tuleb katkestada vool ja eemaldada kannatanu vooluringist. Kui voolu pole võimalik kohe katkestada, tuleb kannatanu vabastada vooluringist isoleerivat eset (kuiv riie, kuiv nõör, kuiv puitese) kasutades, ennast ohtu seadmata.
- 7.5. Kuni juhtunu uurijate kohalejõudmiseni tuleb õnnetuskohal säilitada juhtumi toimumise olukord, kui see ei kutsu esile täiendavaid ohtusid.
- 7.6. Tulekahju avastanud töötaja on kohustatud:

- viivitamatult teatama häirekeskusele või lähimale tuletõrje- ja päästekomandole kus tulekahju on puhkenud, mis põleb, nimetama oma perekonnanime, telefoni numbrit millelt te räägite ja andma vajadusel muud informatsiooni;
- hoiatama ohtu sattunuid, rakendama abinõusid inimeste ohutuse tagamiseks ning nende väljaviimiseks tulekahju kohalt;
- võimaluse korral asuma tuld kustutama esmaste tulekustutusvahenditega;
- kui on süttinud kuvar, siis selle kustutamiseks ei tohi kasutada vett sest see võib vooluvõrku lülitatud kuvari puhul põhjustada elektritrauma. Selleks võib kasutada pulber- või süsihappekustutit;

7.7. Tulekustutus- ja päästemeeskonna saabumisel tuleb selle juhile teatada:

- tulekahju tekkekoht ja ulatus;
- võimalik oht inimestele;
- muud tulekahjuga kaasnedavad ohud (plahvatused, mürgkemikaalid jms.).

8. ESMAABI

Iga töötaja peab enne tööle asumist olema tutvunud esmaabi andmise juhendiga.

Kõige olulisem on tegutseda rahulikult ja läbimõeldult:

- püüda välja selgitada kannatanu seisukord;
- raske tööõnnetuse puhul helistada koheselt hädaabinumbril **112**;
- olemasolevate võimaluste piires anda kannatanule abi;
- vajadusel seisata ohtlikud seadmed, välja lülitada elektrivool jne.

Juhul kui töötajal ei ole piisavalt teadmisi esmaabi andmises, siis oodata kuni saabub selleks väljaõpetatud töötaja või kiirabi.

NB! Ebaõigete esmaabivõtete kasutamine võib kannatanu seisundit veelgi raskendada.